

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย

Research and development of a model for modifying undesirable behavior and promoting early childhood development.

นิรัชรา จันทิหล้า¹

Nirachara Chanthila

พนิตศรี ศรีเชื้อ^{2*}

Phanitsri Srichuea

สุदारัก ประสพสมัย¹

Sudarak Prasopsamai

กรวิกา สุวรรณกุล²

Kornwika Sawannakul

อนุกุล ศรีสมบัติ³

Anukul Srisombat

Received: 17 August 2022

Revised: 5 July 2023

Accepted: 23 August 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและพัฒนารูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในสถานศึกษาในจังหวัดเลย จำนวน 462 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย 2) การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยา และจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 17 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และ 3) การทดลองใช้และประเมินคุณภาพรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กระดับปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลพิริยาจันทรโรด จำนวน 11 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกตแบบความถี่และแบบประเมินพฤติกรรม แบบประเมินรูปแบบแบบสอบถามความพึงพอใจ และการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย (1) การส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้วยใจอย่างไคร่ครวญ และ (2) การศึกษาพฤติกรรมด้วยใจอย่างไคร่ครวญ 2) การทดลองใช้และประเมินรูปแบบ พบว่า พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีลงทุกพฤติกรรม รูปแบบมีประโยชน์สมควรเผยแพร่ต่อไป และครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะสมอง EF; จิตตปัญญาศึกษา; การปรับพฤติกรรม; พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์; ปฐมวัย

¹ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

* Corresponding author, E-mail: phanitse.sec@lru.ac.th

³ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

Abstract

The research aims to investigate and develop a behavior modification approach to address undesirable behaviors and promote the development of early childhood. The research process consists of three steps: 1) The study of undesirable behavior and the promotion of early childhood development: A sample group of 462 early childhood teachers from schools in Loei Province was randomly selected. 2) The creation and validation of the undesirable behavior modification and development promotion approach: A purposive sample of 17 qualified experts in early childhood education, psychology, and intellectual development 3) Experimental application and evaluation of the approach: The target group included 11 preschool children from the Anuban Phraya Chanthaburi School, and 8 key informants were also included. Data collection tools encompassed observation frequency recording forms, behavior registry forms, evaluation questionnaires, and group discussions. The research findings revealed the following: 1) The undesirable behavior modification and development promotion approach consists of (1) promoting executive function skills through mindful activities and (2) studying behavior through mindful activities. 2) The experimental application and evaluation of the approach showed a significant reduction in undesirable behaviors across all measures. The approach's beneficial patterns warrant further dissemination, and the teachers displayed a high level of satisfaction with the approach.

Keywords: Executive functions (EF); Contemplative education; Modifying behavior; Undesirable Behavior; Early childhood

¹ Loei Provincial Education Office

² Faculty of Education, Loei Rajabhat University

* Corresponding author E-mail: phanitse.sec@lru.ac.th

³ Chiang Mai Primary Educational Service Area Office

3

ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมางานวิจัยด้านประสาทวิทยาศาสตร์ จิตวิทยาที่ชี้ชัดแล้วว่าปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและการพัฒนาในทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด สมองเจริญเติบโตถึงร้อยละ 90 ของชีวิต ซึ่งเป็นฐานรากที่สำคัญสำหรับพัฒนาการและเป็นประชากรที่มีคุณภาพ รวมทั้งงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและสร้างความเสมอภาคด้านเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อมกันได้ ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างทุนมนุษย์ ให้กับประเทศชาติ ซึ่งมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตของสังคม ลดผลกระทบที่เกิดจากการก่ออาชญากรรม และการติดยาเสพติด และที่สำคัญการพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัยยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในขณะที่ช่วยลดความแตกต่างด้านทุนมนุษย์ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของชีวิต อันเป็นสาเหตุสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่ด้วย จึงเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าและคุ้มค่าที่สุด (Heckman and et.al., 2010, 2013; วีระชาติ กิเลนทอง, 2560) จากสภาพการณ์ข้างต้น ทั้งสภาพปัญหาโลกที่ผันผวน ความต้องการประชากรทักษะใหม่ และสภาพวิกฤตของประชากร เป็นข้อมูลที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้หันกลับมาพัฒนาคนช่วงปฐมวัย และควรตระหนักว่าเป็นโอกาสเดียวและโอกาสสุดท้ายที่ผ่านไปแล้วไม่อาจหวนคืนมาได้อีก เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าการป้องกันย่อมดีกว่าและง่ายกว่าการแก้ไข หากแต่เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นแล้วจึงต้องรีบเร่งแก้ไขไม่ปล่อยให้โอกาสทองนั้นหลุดลอยไป เนื่องจากพฤติกรรมเหล่านั้นไม่ได้จางหายไปแต่กลับจะชัดเจนขึ้นตามวัย ด้วยพฤติกรรมเหล่านี้จะฝังตัวก่อรูปเป็นโครงสร้างของเซลล์ประสาทในสมองที่แข็งแรง จนกลายเป็นวิกฤตประชากรดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น

การปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งลักษณะของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัยมีความเกี่ยวข้องกับการพร่องของทักษะของการบริหารจัดการของสมองส่วนหน้า (executive functions: EF) ในที่นี้จะใช้คำว่าทักษะสมอง EF ซึ่งได้แก่ 1) การควบคุมยับยั้งตนเอง 2) การยืดหยุ่นความคิด 3) ความจำที่พร้อมใช้ในขณะการทำงาน 4) การใส่ใจจดจ่อ 5) การควบคุมอารมณ์ 6) การติดตาม-ประเมินตนเอง 7) การริเริ่มลงมือทำ 8) การวางแผน-จัดระบบ-ดำเนินการ และ 9) การมุ่งสู่เป้าหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะดังนั้นสามารถฝึกได้สร้างได้เสริมได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ (2560) และ มัณฑนา ชลาพันธ์ (2564 อ้างถึงในโรงพยาบาลกรุงเทพ, 2019) ที่พบว่า แนวคิดทักษะสมอง EF สามารถใช้ได้ทั้งการปรับพฤติกรรม และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เป็นไปตามวัยได้ ทั้งยังมีความสำคัญต่อการมีสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนการมีความพร้อมและความสำเร็จทางการเรียน ช่วยลดปัญหาพฤติกรรม ดังนั้น ประโยชน์ในการนำแนวคิดทักษะสมอง EF ไปใช้จะกลับไปตอบโจทย์ปัญหาที่พบดังที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น

แนวทางในการที่จะทำให้การนำแนวคิดทักษะสมอง EF ประสบความสำเร็จ คือ การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริงนั้น มีแนวคิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมในขณะนี้คือ แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (contemplative education) ที่ตระหนักว่ากระบวนการที่หลากหลายและการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งกาย จิตใจ และสติปัญญา นำไปสู่การกลมเกลียวและตระหนักรู้ในตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม เท่าทันความคิดและพฤติกรรมเดิมที่เคยชินพร้อมเรียนรู้ที่จะพัฒนาลักษณะนิสัยใหม่ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (จิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร, 2553; พินิตศรี ศรีเชื้อ, 2558; ชนัดดา ภูหงส์ทอง, 2561) ซึ่งหมายความว่าไม่ใช่เป็นเพียงการหยุดยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพียงชั่วคราวหรือหยุดได้ในระยะเวลาสั้นๆ โดยมีหลักการจัดกระบวนการอยู่ 7 ประการ หรือที่เรียกว่า จิตตปัญญา 7 หรือหลัก 7'C ได้แก่ 1) หลักการพิจารณาด้วยใจอย่างใคร่ครวญ 2) หลักการรักความเมตตา 3) หลักการ

เชื่อมโยงสัมพันธ์ 4) หลักการเผชิญหน้า 5) หลักความต่อเนื่อง 6) หลักความมุ่งมั่น และ 7) หลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ (ธนา นิลชัยโกวิทย์ และอดิสร จันทรสข, 2552) หลักการเหล่านี้ไม่ก่อให้เกิดกระบวนการสร้างพฤติกรรมเชิงลบ ไม่ใช้การลงโทษหรือก่อให้เกิดความอับอาย บั่นทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเสียสุขภาพจิต เกิดปัญหาในบุคลิกภาพ เหมือนกับกระบวนการปรับพฤติกรรมที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปที่เน้นความรู้สึกลดลง การลงโทษ การเปรียบเทียบ การตำหนิ กดดัน (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562; นพพนม เกตุมาน, ม.ป.ป.; บุญยชนก ธรรมวงศา, 2561; สิริมา ภิญโญนันตพงษ์, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพสมองที่พื้นฐานแล้วที่ต้องอาศัยกระบวนการที่หลากหลายด้วยสภาวะจิตใจที่สงบ ผ่อนคลาย มีสมาธิเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ภายใต้ความรู้สึกลดลงคือบรรยากาศของความรัก ความเมตตา ความเป็นกัลยาณมิตร การถูกเปิดโอกาสให้เผชิญกับสถานการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ตลอดจนมีความต่อเนื่องพากเพียรฝึกฝนทำซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อที่นำทางพฤติกรรมพร้อมไปกับการฝึกฝนทักษะสมอง EF อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนทักษะนี้ฝังตัวก่อรูปเป็นโครงสร้างของเซลล์ประสาทในสมองที่เข้มแข็งที่จะทำให้เด็กสามารถใช้ทักษะเหล่านี้ในการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองในอนาคต (ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ, 2562) นอกจากนี้ เจนนิงส์ (Jennings, 2008) กล่าวว่า หากเด็กได้รับการพัฒนาด้วยกระบวนการตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษาจะเป็นการวางรากฐานให้เกิดสังคมที่ผู้คนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นทางออกในการนำพามนุษย์ก้าวข้ามปัญหาหรือสภาวะวิกฤตการณ์ต่างๆ ในสังคมที่กำลังเผชิญอยู่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องวิจัยและพัฒนากระบวนการปรับพฤติกรรมที่มีพึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ให้ได้รูปแบบที่ทรงพลัง กล่าวคือ สามารถใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ สามารถอยู่กับโลกที่ผันผวนสับสนได้อย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิจัยและพัฒนากระบวนการปรับพฤติกรรมที่มีพึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสอบถามและส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูระดับปฐมวัยในจังหวัดเลย จำนวน 462 คน วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis: EFA)

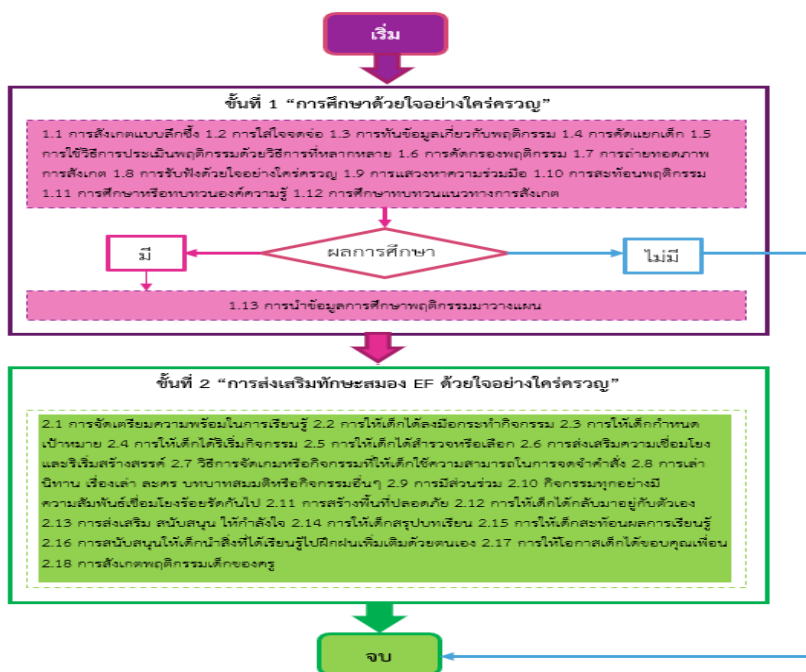
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่มีพึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบและกิจกรรมด้วยการหาค่ามัธยฐาน (median) และหาพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) จัดทำร่างรูปแบบโดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยที่ปรึกษาทางวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดำเนินการยืนยันรูปแบบโดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินคุณภาพรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ที่เป็นักเรียนระดับชั้นเตรียมอนุบาล ถึง ชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนพี่ระยา จันทรออด อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 11 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นครูที่สอนในชั้นนั้น จำนวน 8 คน สนามวิจัยได้มาจากการอาสาสมัคร ส่วนเด็กปฐมวัยได้จากการสำรวจของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ระยะเวลาที่ใช้ ในการดำเนินการทั้งสิ้น 10 เดือน (พฤษภาคม 2564-กุมภาพันธ์ 2565) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกความถี่ของพฤติกรรมเป้าหมาย แบบบันทึกพฤติกรรมชนิดระเบียบพฤติกรรมการณ์สนทนา กลุ่มและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คือ รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมด้วยใจอย่างใคร่ครวญ และขั้นตอนที่ 2 การส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โครงสร้างรูปแบบการปรับพฤติกรรมเด็กปฐมวัยที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา นำไปใช้ในวิถิปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งประกอบด้วยการจัดกิจวัตรประจำวัน และการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม พบว่า

2.1 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงทุกพฤติกรรม เป็นผลมาจากรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กราฟแสดงความถี่และค่าเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมเป้าหมายของเด็กคนที่ 1-11 ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

2.2 รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า รูปแบบมีประโยชน์สมควรได้รับการเผยแพร่ต่อไป และความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสรุป รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในการวิจัยครั้งนี้ใช้องค์ความรู้ตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนปฐมวัย ที่ประกอบด้วยกิจกรรมประจำวันหรือที่เรียกว่าตารางกิจกรรมประจำวัน และใช้ในการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ซึ่งทั้งสององค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนปฐมวัยนี้อาจเรียกได้เป็นวิถีปฐมวัย โดยอย่างมีความสอดคล้องประสานกลมกลืนทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เปลี่ยนแปลงด้วยการลดลงได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนารูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เด็กปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คือ รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมด้วยใจอย่างใคร่ครวญ และขั้นตอนที่ 2 การส่งเสริมทักษะสมอง EF ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ ผลการทดลองใช้รูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ปรากฏว่า พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงทุกพฤติกรรม เป็นผลมาจากรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ผลจากการสังเกตระหว่างกระบวนการของรูปแบบ พบว่า พฤติกรรมเป้าหมายมีแนวโน้มลดลง โดยมีบางคนที่ยังคงมีพฤติกรรมเป้าหมายนั้นเล็กน้อย และบางคนพฤติกรรมเป้าหมายนั้นหายไป และผลจากความคิดเห็นด้วยใจอย่างใคร่ครวญของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมเป้าหมาย พบว่า ครูมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากพฤติกรรมดีขึ้นเรื่อยๆ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีความถี่น้อยลง เด็กนิ่งและมีสมาธิกับสิ่งที่ได้จดจ่อ ใจเย็นขึ้น มีความพยายาม มีความตั้งใจทำให้ได้ดี มุ่งมั่นทำงานสำเร็จ จากการบรรยายของครูทำให้เห็นว่าครูรู้จักเด็กอย่างถ่องแท้ชัดเจนสามารถบรรยายลักษณะของเด็กได้อย่างชัดเจน ครูมองเห็นความหลากหลายในตัวของเด็ก

รู้ว่่านักเรียนชอบหรือสนใจอะไรมีความความถนัดด้านใดและสามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้อง เมื่อเวลาผ่านไปเกิดมุมมองใหม่ต่อเด็กเกิดขึ้นทุกครั้งที่กำลังเฝ้าสังเกตพฤติกรรมด้วยใจอย่างใคร่ครวญทำให้เห็นความน่ารักสดใส ร่าเริง สนุกสนาน โดดเด่น ไม่เหมือนใคร มีลีลา (style) เป็นของตนเอง กล้าคิดกล้าทำ มีความน่ารัก ทะเล้นอยู่ในตัว จิตใจดีงาม มีน้ำใจ เด็กที่มีทั้งตามแสดงความเป็นห่วงเป็นใยครูและเพื่อนอยู่เสมอ สร้างรอยยิ้มให้คุณครูเสมอ เกิดความรักความผูกพัน เห็นพฤติกรรมอื่นที่ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากจนอาจจะทำให้มองข้ามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไป นอกจากนี้ยังทำให้รู้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมีขึ้นลง พร้อมทั้งครูเรียนรู้ว่าพฤติกรรมจะถูกแสดงออกเมื่อพร้อม เวลา ความสม่ำเสมอ ความอดทน การมีเมตตาของครูไม่กดดันเด็กจะทำให้เด็กไม่รู้สึกรู้สีกดดัน เมื่อถึงเวลาที่สมควรเด็กจะแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ออกมา การที่เด็กไม่ยอมทำตามอาจไม่ใช่เพราะเขาต่อต้านหรือไม่ใช่ไม่รู้แต่เขากำลังสังเกตเก็บความรู้จนตนเองพร้อมจึงแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา เมื่อเด็กพร้อมเด็กจะแสดงออกถึงความมุ่งมั่น ทำงานที่ยากได้ด้วยตนเอง หากอยู่ในบรรยากาศที่ปลอดภัย ไม่มีการตำหนิ ไม่มีการตัดสินผิดถูก ซึ่งต้องเกิดจากความไว้วางใจ สิ่งแวดล้อมนั้นก่อนเมื่อทำสำเร็จเด็กจะภาคภูมิใจเป็นอย่างมากแสดงออกทั้งสีหน้าและแววตา นอกจากนั้นยังพบว่า ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีประโยชน์ สมควรเผยแพร่ต่อไป รวมทั้งผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า กระบวนการในการสร้างและพัฒนารูปแบบ ได้ผ่านกระบวนการที่ถูกต้อง เหมาะสมรัดกุมในทุกขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัย กระบวนการผ่านความเห็นชอบของที่ปรึกษางานวิจัย กระบวนการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์ดี กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ กระบวนการวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบและกิจกรรมที่นำไปใช้ในรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านปฐมวัย จิตวิทยา ทักษะสมอง EF และจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 17 คน และกระบวนการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนการนำไปทดลองใช้ ตลอดจนการดำเนินการตามกลยุทธ์ของรูปแบบที่มีการอบรมและพัฒนาครู จำนวนทั้งสิ้น 11 วัน ซึ่งได้ใช้กระบวนการฝึกอบรมของสถาบันที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ตลอดจนวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านนั้นๆ เป็นแหล่งเรียนรู้แกนนำของจังหวัดเลย มาร่วมออกแบบกระบวนการเรียนรู้ และมีได้วิทยากรที่มีคุณลักษณะพื้นฐานด้านจิตวิทยา การจัดการชั้นเรียน การศึกษาปฐมวัย และคุณลักษณะพื้นฐานของกระบวนการตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สอดคล้องกับที่ ธนา นิลชัยโกวิทย์ และอดิสร จันทรสขุ (2552) ที่กล่าวว่า “คุณลักษณะและทักษะต่างๆ ของของกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาต้องสิ่งที่มีอยู่ในตัว กระบวนการจริง ไม่ใช่สิ่งที่สามารถแสดงหรือสวมบทบาทเพียงชั่วขณะ” นอกจากนี้ผู้วิจัยเองยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญในหลายด้าน ได้แก่ การศึกษาระดับปฐมวัย การปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จิตวิทยา หลักสูตรและการเรียนการสอน ผ่านการฝึกอบรมด้านทักษะสมอง EF หลายหลักสูตร เป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาสมองกับการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผ่านกระบวนการฝึกอบรมด้านจิตตปัญญาศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 จนกระทั่งปัจจุบันประกอบเป็นทีมงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ บรรณนา หาญเมธี และ จริยา วิไลวรรณ (2562) ที่กล่าวว่า ต้องประกอบด้วยการรวมกลุ่มของคนที่มีหัวใจเดียวกัน มีความพร้อมที่จะเรียนรู้พัฒนาไปด้วยกัน สำนักเลขาธิการกิจอันยิ่งใหญ่ที่กำลังดำเนินการอยู่ สร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ มีความเข้าใจในหลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

เชื่อมั่นในศักยภาพของผู้คน ชัดเจน และมีพลัง ประกอบกับความรู้ความเข้าใจและการฝึกฝนทักษะที่จำเป็นเพิ่มเติม ความกระตือรือร้นและตระหนักถึงความสำคัญของการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครูที่ผ่านการฝึกอบรมตามกลยุทธ์ของรูปแบบที่มีกระบวนการที่ดี มีบรรยากาศของการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ มีความเหมาะสมสอดคล้องร้อยละ ทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของครูส่วนใหญ่ที่ต้องการให้มีการพัฒนาครู ซึ่งกลยุทธ์ของรูปแบบนอกจากจะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจแล้วยังก่อให้เกิดความตระหนัก และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเกิดพลังที่จะปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานของครูแสดงให้เห็นว่าครูเกิดความรัก ความเมตตาโดยไม่มีเงื่อนไข เนื่องจากเมื่อครูมีความรักครูจะรู้สึกอย่างที่ได้รู้สึกครูจะคาดหมายความคิดและการกระทำของเด็กได้ลึกซึ้ง ในการนี้จะเป็นความใส่ใจอย่างกรุณา เคารพในคุณค่าศักยภาพ อัตลักษณ์และความ “เป็นเช่นนั้น” ของเด็ก (สมสิทธิ์ อัสตรนธิ์, 2556) จึงเป็นผู้รับรู้ความเป็นจริงปราศจากการแทรกแซง มีความอ่อนโยน สุภาพ ละมุนละไมทั้งในความสัมพันธ์ การออกแบบ กิจกรรมและนำพาการเรียนรู้ ทั้งนี้จะเป็นผลมาจากการฝึกสติและสมาธิในชีวิตประจำวันที่ครูปฏิบัติทุกวัน การทำสมาธิแบบต่างๆ เช่น การทำทอเลนให้กับเด็กทำให้ครูมีความอ่อนโยนและรักอย่างไม่มีเงื่อนไข ทั้งยังช่วยให้ครูได้ข้างลง มองเด็กตามความเป็นจริง โดยเฉพาะช่วยให้ครูค้นพบความสนใจ ความถนัด ความพร้อม ได้อย่างชัดเจนนำไปสู่การผลิตหรือออกแบบกิจกรรม-สื่อการเรียนรู้-การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของเด็กแต่ละคนได้อย่างแท้จริง เป็นต้น นอกจากนี้ครูยังมีการดำเนินการตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ก่อนเริ่มกิจกรรมใดๆ ครูจะเตรียมความพร้อมให้กับเด็กด้วยการทำสมาธิก่อนเรียน เพื่อเป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ เนื่องจากกระบวนการตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษานั้นเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่เกิดจากการจดจำได้เท่านั้น นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมของเด็กด้วยการทำสมาธิก่อนเรียนจะช่วยให้เด็กได้กลับมาอยู่กับปัจจุบันขณะผ่อนคลาย วางความกังวลจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา และสัมพันธ์กับสภาวะของสมองที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้มากกว่า ซึ่งส่งผลให้เด็กเปิดมิติการทำงานร่วมกันของจิตสำนึก (ประสบการณ์ใหม่) และจิตไร้สำนึก (ประสบการณ์เดิม-ความจำที่พร้อมใช้ในขณะการทำงาน) (วิศิษฐ์ วัจวิญญู วิธาน ฐานะวุฒม์ และณัฐพร วัจวิญญู, 2550) ประกอบกับการที่ระหว่างที่เด็กกำลังริเริ่มลงมือทำกิจกรรมครูมีความ “ช้า” ลงไม่ด่วนเข้าไปแทรกแซง ใช้การฟัง (สังเกต) เด็กมากขึ้น นำไปสู่การเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง และภาคภูมิใจในตัวเอง มีความสุขในการเรียนรู้ที่ครูออกแบบ สมองส่วนหน้าจึงทำงานได้อย่างเป็นองค์รวมทำให้เกิดทักษะสมอง EF ได้ในที่สุด

นอกจากนี้กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มขนาดเล็กมีบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ดี และสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่การวิจัยเป็นกลุ่มที่อาสาเข้าร่วมการทดลองที่พร้อมใจกันทั้งโรงเรียน การให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีของสถานศึกษา ทั้งในการปรับปรุงบรรยากาศด้านกายภาพทั้งในและนอกห้องเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในรูปแบบ ตลอดจนแรงงานจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผลการทดลองใช้รูปแบบได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ส่งผลให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงทุกพฤติกรรม และผลจากการสังเกตระหว่างกระบวนการของรูปแบบ พบว่า พฤติกรรมเป้าหมายมีแนวโน้มลดลง การประเมินคุณภาพรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่า รูปแบบมีประโยชน์ สมควรเผยแพร่ต่อไป ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมอง EF บูรณาการกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ภาพโดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารูปแบบการปรับพฤติกรรมและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมพัฒนาการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้

1.1 การนำรูปแบบไปใช้ต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้ละเอียดก็สามารถนำไปใช้ได้เพราะได้ให้แหล่งความรู้ไว้อย่างละเอียดเนื่องจากความมีเอกลักษณ์เฉพาะ นอกจากจะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจหรือองค์ความรู้ใหม่เพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังสามารถทำให้ครูเกิดความตระหนัก และสร้างแรงบันดาลใจได้เป็นอย่างดี

1.2 ผู้ที่นำไปใช้จึงต้องมีความตั้งใจจริง มีพลังใจที่เข้มแข็งหรือมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ตลอดทั้งมีกัลยาณมิตรที่จะคอยเกื้อกูล เนื่องจากกระบวนการปรับพฤติกรรมทุกรูปแบบอาศัยระยะเวลาการดำเนินการที่ยาวนาน และรูปแบบนี้ที่แตกต่างไปจากรูปแบบการปรับพฤติกรรมอื่นๆ ครูต้องมีการดำเนินการหลายอย่าง เช่น การจัดหาจัดเตรียมเกี่ยวกับจัดหาและใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นเงื่อนไขด้านข้อจำกัด

1.3 ผู้ที่นำรูปแบบนี้ไปใช้ควรมีการฝึกสติและสมาธิในชีวิตประจำวันทุกวัน เนื่องจากอาจจะมีความสัมพันธ์กันกับการศึกษาพฤติกรรมด้วยใจอย่างใคร่ครวญ และการสังเกตพฤติกรรมอย่างลึกซึ้งอย่างมีนัยสำคัญ

1.4 ผู้ที่นำรูปแบบนี้ไปใช้ควรตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเริ่มกิจกรรมทุกกิจกรรม เพื่อเป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ ระหว่างที่เด็กกำลังริเริ่มลงมือทำกิจกรรมใดๆ ครูไม่ควรเข้าไปแทรกแซง เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดต้องถอดบทเรียนและสะท้อนผลการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้มีการเรียนรู้ที่ถูกต้อง การตกผลึกทางความคิด และอาจได้รับการเรียนรู้ที่คงทนด้วย

1.6 ครูควรเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตาอย่างไม่มีเงื่อนไข เนื่องจากเมื่อครูมีความรัก ความเมตตาครูจะเป็นผู้ที่อ่อนโยนมีความรู้สึกลอยๆที่ได้รู้สึก ครูจะคาดหมายความคิด และการกระทำของเด็กได้ลึกซึ้งขึ้น

1.7 จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่สนามวิจัยให้โอกาสได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดของโรงเรียน ครูและบุคลากรยอมรับและมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นประการหนึ่งของโครงการ ดังนั้น ผู้ที่นำรูปแบบไปใช้อาจจะต้องคำนึงถึงการแสวงหาความร่วมมือกับทุกฝ่ายให้มากที่สุด ในกรณีที่นำไปใช้กับเด็กบางคนหรือบางห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทดลองใช้รูปแบบในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทดลองปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพียง 4 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรม 1) วอกแวกไปกับสิ่งที่มาล่อใจได้ง่าย สมาธิสั้น จดจ่ออะไรได้ไม่นาน อยู่นิ่ง/นั่งนิ่งไม่ได้ ยุกยิก กระสับกระส่าย อยู่ไม่เป็นสุขวุ่นวายอย่างมาก 2) ดื้อดึง/ไม่เชื่อฟังทำผิดเรื่องเดิมซ้ำๆ 3) ขวนขวายเล่นหรือคุยนอกเรื่องเวลาเรียน/ทำงาน/ทำกิจกรรม ให้ความสนใจกับคนอื่นๆ ในระยะเวลาสั้น และ 4) ทิ้งของเกลื่อนกลาดไม่เก็บของต้องเตือนหรือต้องคอยตามเก็บ เท่านั้น แต่จากการสำรวจที่พบว่า มี 27 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งหมายความว่ายังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อีกหลายประเภทที่ยังไม่ได้ทดลองใช้ จึงควรมีการศึกษาเพิ่มในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ประเภทอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยผลการใช้รูปแบบ ในกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ที่แตกต่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการใช้รูปแบบที่กว้างขวางครอบคลุม ชัดเจนมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาโดยใช้การทดลองรูปแบบอื่น เช่น วิธีสลับกลับ วิธีหลายเส้นฐาน การทดลองแบบมีกลุ่มควบคุม เป็นต้น

2.4 ควรมีการศึกษาผลกระทบของการใช้รูปแบบกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

2.5 ควรมีการติดตามผลการใช้รูปแบบ เป็นระยะตามความเหมาะสม ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เช่น 1 เดือน 3 เดือน ฯลฯ เป็นต้น เพื่อดูความคงทนของพฤติกรรม ว่ารูปแบบส่งผลไปถึงเวลาใด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2561). รายงานประจำปี 2561. อักษรกราฟฟิคแอนดี้ดีไซน์.

กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2556). แม่วัยใสความท้าทายการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. แอดวานส์ปริ้นติ้ง.

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์, พรรัก อินทามระ, ศศิพันธุ์ เปี้ยนเปียนสิน, ศีลสุภา วรณสุทธิ์, และศิริพงษ์ ทิณรัตน์. (2562).

คู่มือครูและผู้ปกครองการเสริมสร้างทักษะสมอง EF สำหรับเด็กปฐมวัย. เพอลังอิ พับลิชชิง (ประเทศไทย).

จิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร. (2553). จิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้สู่จิตสำนึกใหม่. แปลนพรีนติ้ง.

ชนิดดา ภูหงษ์ทอง. (2561). การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง: ความท้าทายของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา.

วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 24(1), 163-182.

ธนา นิลชัยโกวิทย์, และ อติสร จันทรสุษ. (2552). ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง:

คู่มือกระบวนการจัดตั้งปัญหา. เอส.พี.เอ็น.

ธิดา พิทักษ์สินสุข, สลิดา ทศานนท์, และ สรยศ พนายางกูร. (2550). วิถีจิตปฐมวัยและแนวทางแก้ไข. พลัสเพรส.

นพพนม เกตุมาน. (ม.ป.ป.). สุขใจกับเด็กสมาธิสั้น คู่มือพ่อแม่และครู สำหรับการฝึกเด็กสมาธิสั้น. คณะ

แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://www.si.mahidol.ac.th/th/department/psychiatrics/cap/pic/sukjaiFree.pdf>.

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, นุชนาฏ รักษ์, ปันดดา ธนเศรษฐกร และ อรพินท์ เลิศอวัศดาตระกูล. (2560).

การพัฒนาและหาค่าเกณฑ์มาตรฐาน เครื่องมือประเมินการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย. ศูนย์วิจัย

ประสาทวิทยาศาสตร์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญชนก ธรรมวงศา. (2561, 13 พฤษภาคม). COLLABORATIVE SKILL: เพราะปัญหาใหม่ๆ แก่ ไม่ได้เพียงลำพัง

สร้างห้องเรียนเป็นทีมเวิร์คเสียตั้งแต่ตอนนี้ <https://thepotential.org/knowledge/collaborative-skill/>.

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (2561, 13 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 135 ตอน 82 ก. หน้า 1-74.

ปรารถนา หาญเมธี, และ จริยา วิไลวรรณ. (2562). The Facilitator คู่มือคุณ “Fa” มีอาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กล่าว.

ปิยะสกล สกลสัตยาทร. (2559, 30 กรกฎาคม). ชี้เด็กไทยไอคิวเพิ่มขึ้น แต่ใช้แท็บเล็ตทำสมาธิสั้น.

<https://www.posttoday.com/social/general/445676>.

พนิตศรี ศรีเชื้อ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้

จิตตปัญญาปฏิบัติ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- มนทกานต์ รอดคล้าย. (2559, 9 กรกฎาคม). การพัฒนาเด็กและครอบครัวในศตวรรษที่ 21. <http://taamkru.com/th/>.
- วิศิษฐ์ วัชวิญญู, วิชาน ฐานะวุฒม์, และ ณัฐพล วัชวิญญู. (2550). คู่มือกระบวนการ: ศาสตร์และศิลป์แห่งการหันหน้าเข้าหากัน. วังน้ำขาว.
- วีระชาติ กิเลนทอง. (2560, 27 กุมภาพันธ์). การพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อสังคมที่เสมอภาคและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน. <https://www.pier.or.th/abridged/2017/05/>.
- โรงพยาบาลกรุงเทพ. (2019, September 16). EF: Executive Function ปรับพฤติกรรม ผีกทักษะสมองพัฒนาสมาธิได้. <http://www.memagazine.co.th/9890/MemagOnline>.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2562). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมสิทธิ์ อัสตรินี. (2556). การแสวงหาความรู้แบบจิตตปัญญาศึกษา: ญาณวิทยาและวิธีวิทยาการวิจัย. วี.พริ้นท์ (1991).
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561, 4 มกราคม). วัยรุ่น โอกาสสุดท้ายของการพัฒนา EF. <https://www.thaihealth.or.th/?p=239342>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. ประกาศ ณ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2563.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2553). การวัดและประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2559). EF ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ. รักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป
- Brocki, K. C., Eninger, L., Thorell, L. B. & Bohlin, G. (2010). Interrelations between executive function and symptoms of hyperactivity/impulsivity and inattention in preschoolers: a two year longitudinal study. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38(2), 163-71. doi: 10.1007/s10802-009-9354-9.
- Diamond, A., & Lee, K. (2011). Interventions shown to aid executive function development in children 4 to 12 years old. *Science*, 333(6045), 959-964. doi: 10.1126/science.1204529.
- Heckman, J. J., S. Moon, R. R. Pinto, P. A. Savelyev, and A. Q. Yavitz. (2010). The rate of return to the Perry Preschool program. *Journal of Public Economics*, 94(1-2), 114-128. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2009.11.001>.
- Heckman, J. J., R. R. Pinto, & P. A. Savelyev (2013, October). Understanding the mechanisms through which an influential early childhood program boosted adult outcomes. *American Economic Review*, 103(6), 2052-86. doi: 10.1257/aer.103.6.2052.
- Hill, C. E. (2004). Executive function in autism. *Trends in Cognitive Sciences*, 8(1), 26-32. doi: 10.1016/j.tics.2003.11.003.

Jennings. A. P. (2008). Contemplative education and youth development. *New direction for youth development*, (118). <https://doi.org/10.1002/yd.262>.

Powell and Voeller. (2004). Prefrontal Executive Function Syndromes in Children. *Journal of Child Neurology*, 19(10), 785-97. <https://doi.org/10.1177/08830738040190100801>.